

РЕШЕНИЕ

№ 554

гр. София, 02.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 62 състав,
в публично заседание на 11.11.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Даниела Гунева

при участието на секретаря Емилия Митова, като разгледа дело номер **5022** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/, във връзка с чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на М. Д. М. срещу Решение № 1040-21-455/22.04.2021 г., издадено от директора на ТП на НОИ С.-град, с което е потвърдено Разпореждане № 214-00-26449-3/16.03.2021 г., издадено от ръководителя на осигуряването за безработица при ТП на НОИ С.-град.

В жалбата е посочено, че оспореното решение не съответства на материалния закон и е издадено при допуснато съществено нарушение на процесуалните правила. Моли се решението да бъде отменено. Претендират се разноски.

В съдебно заседание жалбоподателят не се явява, представлява се от адв. Д., който поддържа подадената жалба и моли тя да бъде уважена. Претендира разноски.

Ответникът - директорът на ТП на НОИ С.-град – в съдебно заседание не се явява, представлява се от юрк. В., която оспорва подадената жалба и моли тя да бъде отхвърлена като неоснователна. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Съдът, след като се запозна с представените по делото доказателства и взе предвид становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

М. М. е подала заявление за отпускане на ПОБ по реда на КСО на 25.11.2020 г. Приложила е заявление за потвърждаване на осигурителни периоди от друга

държава-членка на ЕС със С. U002 /по образец/ и Декларация относно определяне на пребиваване във връзка с прилагане на чл. 65, § 2 от Регламент 883/2004 г. на Европейския парламент и на Съвета за координация на системите за социална сигурност. В заявлението е посочила, че е необходимо установяването на осигурителен период във Великобритания от 2016 г. до 2020 г.

С Разпореждане № 214-00-26449-1/04.12.2020г., издадено от ръководителя на осигуряването за безработица при ТП на НОИ С.-град, производството по отпускане на парично обезщетение за безработица е спряно на основание чл. 54г, ал. 4 от КСО до потвърждаване на осигурителни периоди и доход по законодателството на Великобритания.

Чрез националното приложение за електронен обмен на социално-осигурителна информация /EESSI/ между държавите-членки на ЕС и ЕИП, до компетентната институция във Великобритания е изпратено С. U001 /искане за осигурително досие/, С. U003 /искане за информация за заплата/ и С. H005 /искане на информация за пребиваване/ до компетентната институция във Великобритания.

На 13.02.2021 г. от компетентната институция на Великобритания е получен структуриран документ H006 /отговор на искането за предоставяне на информация за пребиваване/. Въз основа на посоченото в него е прието, че държавата на пребиваване на жалбоподателката е Великобритания.

С Разпореждане № 214-00-2644-2/25.02.2021 г., издадено от ръководителя на осигуряването за безработица при ТП на НОИ С.-град, на основание чл. 55 от АПК, производството по подаденото от жалбоподателката заявление за отпускане на парично обезщетение за безработица е възобновено.

Издадено е Разпореждане № 214-00-26449-3/16.03.2021 г. от ръководителя на осигуряването за безработица при ТП на НОИ С.-град, с което на основание чл. 54ж, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/ и във връзка с чл.11, § 3, буква „а“ и чл. 65, § 2 от Регламент (ЕО) 883/2004, е отказано отпускане на ПОБ, с мотиви: „Съгласно разпоредбите на Регламент (ЕО) 883/2004, НОИ не е компетентна институция по отпускането на парично обезщетение за безработица.“ Изложени са мотиви, че в получения структуриран електронен документ (С.) H006, издаден от компетентната институция на Великобритания, е удостоверена държавата на пребиваване - Великобритания.

Разпореждането е оспорено по административен ред, като е потвърдено с Решение № 1040-21-455/22.04.2021 г., издадено от директора на ТП на НОИ С.-град.

В съдебно заседание са разпитани в качеството на свидетели И. О. К. и Е. О. К., чиито показания съдът кредитира като непротиворечиви и съответстващи на останалия доказателствен материал по делото.

От показанията на свидетеля И. К. се установява, че през последните няколко години жалбоподателката е работила сезонна работа във Великобритания, като често се е прибираща в родината, поддържала връзка с роднините си, като от около повече от година живее и учи в България. В същия смисъл са показанията на свидетелката Е. К.. По делото е представена и приета като доказателство справка с изх. № 1025-40-3990/10.11.2021г. от СДВР, относно преминаванията на жалбоподателката през ГКПП на Република България за периода 01.01.2016-31.12.2020 г.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Предмет на съдебен контрол в настоящото производство е Решение № № 1040-21-455/22.04.2021 г. на директора на ТП на НОИ С.-град.

Оспореното решение е издадено от компетентен орган по чл. 117, ал. 1 от КСО – директорът на ТП на НОИ С.-град и при условията на заместване, съгласно Заповед № 1015-21-51/03.02.2020 г.

Същото отговаря на изискванията на чл. 59 от АПК, във връзка с чл. 117, ал. 3 от КСО, като съдържа всички задължителни реквизити, включително фактическите и правните основания, послужили за издаването му.

Оспореното разпореждане също е издадено от компетентен орган съгласно приетата по делото Заповед № 1015-21-24/26.01.2021г. на Директора на ТП на НОИ –С. град, с която са определени длъжностните лица, които да изпълняват функциите на административен орган по чл.54ж ал.1, ал.3 във връзка с чл.114 ал.1 и ал.2 от КСО.

Съгласно чл. 3 от Регламент (ЕО) 883/2004 г., разпоредбите му се прилагат към всички законодателства (по смисъла на чл. 1, § „л“), относно посочените клонове на социална сигурност (без обезщетения и помощи изчерпателно посочени в параграф 5 от чл.3 на Регламента) в това число и относно обезщетенията за безработица (чл. 3, § 1, б. „з“).

По делото не е спорно, че жалбоподателката е гражданка на Република България, държава - членка на ЕС, поради което и е лице, спрямо което намира приложение Регламент (ЕО) № 883/2004г. Република България като държава – членка на ЕС е длъжна да прилага европейските правила за координация на системите за социална сигурност на държавите членки на Съюза. Това са общите правила и принципи, които трябва да бъдат спазвани от всички национални органи, институции за социална сигурност и от съда, при прилагането на националните закони. Към настоящият момент тези общи правила и принципи се съдържат в Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29.04.2004 г. за координация на системите за социална сигурност, в сила от 01.05.2010 г., както и в Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16.09.2009 г. за установяване на процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 г. С Регламент (ЕО) № 883/2004 г. са въведени материалноправните правила, принципи и разпоредби в сферата на координацията на системите за социална сигурност на държавите членки.

Спорът по делото е свързан с тълкуване на термина „пребиваване“. Легална дефиниция на понятието „пребиваване“ се съдържа в чл.1 параграф 3 б.„й“ от цитирания регламент – мястото, където лицето обичайно пребивава.

С Регламент (ЕО) 883/2004 г. са въведени материално правните правила, принципи и разпоредби в сферата на координацията на системите за социална сигурност на държавите-членки. Механизмът на координация на системите за социална сигурност, включващ и обезщетенията за безработица, се основава на четири основни принципа: определяне на приложимото законодателство; равенство в третирането; сумиране на периоди на заетост, осигуряване или пребиваване и износ на обезщетения. По отношение на обезщетенията за безработица, общият принцип за определяне на приложимото законодателство е, че лице, упражняващо доходоносна дейност, следва да принадлежи към схемата за социална сигурност на държавата, на чиято територия е заето или самостоятелно заето.

Специални правила, представляващи изключения от общия принцип, че държавата-членка по последна заетост като компетентна държава отговаря за предоставянето на обезщетения за безработица, са регламентирани в чл. 65 от Регламент (ЕО) 883/2004 г.

В чл. 65, ал. 2 от регламента е посочено, че напълно безработно лице, което по

време на последната си дейност като заето или самостоятелно заето лице е пребивавало в държава - членка, различна от компетентната държава членка и което продължава да пребивава в тази държава членка или се завърне в тази държава членка, се поставя на разположение на службите по заетостта в държавата членка на пребиваване.

Елементите за определяне на пребиваването се съдържат в чл. 11 от Регламент ЕО № 987/2009 и се изразяват в преценката на продължителността и непрекъснатото пребиваване на територията на съответните държави членки, положението на лицето включително естеството и специфичните характеристики на упражняваната дейност по специално мястото, където обичайно се упражнява тази дейност, постоянния характер на дейността и продължителността на всеки договор за заетост, жилищното положение на лицето, намерението на лицето, особено причините за преместването се приемат за решаващи при определяне на действителното място на пребиваване на това лице.

Видно от оспореното решение, от административния орган е прието, че полученият структуриран електронен документ (С.) Н006, издаден от компетентната институция във Великобритания, удостоверява държава на пребиваване Великобритания.

Преценката на правото на парично обезщетение за безработица на жалбоподателката е извършена само въз основа на този документ, поради което е неправилна.

В случая е налице завършен период на заетост с прекратен трудов договор и намерение за пребиваване в Република България на български гражданин и декларация относно определянето на пребиваване във връзка с прилагане на чл. 65, ал. 2 от Регламент ЕО № 883/2004 г.

ССЕД Н006, удостоверява пребиваването на лицето само за периода на заетост във Великобритания. Не са налице данни, от които да може да се направи извод за постигнато съгласие между институциите в България и Великобритания относно установяването на центъра на интересите на жалбоподателката. Фактът, че институцията на Република България е изпратила структуриран електронен документ /С./ Н005 искане за информация за пребиваване по чл. 11 и чл. 20 от Регламент /ЕО/ 987/2009 г. до институцията във Великобритания и е получен С. Н006 - отговор на заявка за информация удостоверява по безспорен начин, че държавата на пребиваване на жалбоподателката за периода, за който се търси обезщетение за безработица, е Великобритания, но не и установен центърът на интересите ѝ във Великобритания. Съгласно чл. 11, § 2 от Регламент /ЕО/ 987/2009 г. намерението на лицето се приема за решаващо, при положение, че съответните институции не са постигнали съгласие помежду си относно установяването на центъра на интересите на съответното лице. В административното производство не е взето предвид посоченото в подадената от лицето декларация относно определянето на пребиваване във връзка с прилагане на чл. 65, ал. 2 от Регламент ЕО № 883/2004 г. От декларацията се установява, че през периода на последната заетост на лицето в чужбина, преобладаващата част от роднините му са живеели в Република България, лицето притежава собствено жилище в Република България и възнамерява да се установи в Република България. Тези факти се потвърждават и от показанията на двамата свидетели. От представената от СДВР справка се установява, че за периода 01.01.2016-31.12.2020 г. жалбоподателката се е връщала нееднократно в България, което е още едно доказателство, че намерението му за пребиваване в Република България е било налице през посочения период.

За периода на заетост във Великобритания жалбоподателката действително не е била

на територията на Република България, но това пребиваване е било обусловено от съществуването на трудово правоотношение, респ. не покрива критериите, въз основа на които се обосновава извод за „обичайно пребиваване“. От административния орган е следвало да бъде съобразено и обстоятелството, че след прекратяване на трудовото правоотношение, жалбоподателката се е върнала на територията на република България и не е продължила да живее във Великобритания, което също е основание да се приеме, че намерението на лицето е да живее в Република България, а причината за неговото преместване във Великобритания е била единствено трудовата му заетост.

При безспорното наличие на завършен период на заетост с прекратен трудов договор в съответната – държава членка на ЕС, намерение за пребиваване в Република България на български гражданин и изпълнено изискване за подаване на декларация относно определянето на пребиваване във връзка с прилагане на чл. 65, ал. 2 от Регламент ЕО № 883/2004г.,то заявлението за отпускане на обезщетение за безработица следва да бъде разгледано по същество със зачитане на осигурителния стаж и доход при определяне на обезщетението в държава членка на ЕС. Претендираното парично обезщетение за безработица от жалбоподателката следва да бъде поискано именно по реда и при условията на действащото българско законодателство, в съответствие с приложимите европейски регламенти за това. В този смисъл е и съдебната практика на ВАС /Решение № 2695/22.02.2019г. по адм.дело № 3077/2018г. по описа на ВАС-VI-то отделение, Решение № 1645/06.02.2019г. по описа на ВАС –VI-то отделение, Решение № 12598/25.09.2019г. по адм.дело № 13206/2018г. по описа на ВАС –VI-то отделение, Решение № 10291/03.07.2019г. по адм.дело № 15067/2018г. по описа на ВАС –VI-то отделение/ Съгласно чл. 61 от Регламент (ЕО) № 883/2004 г., компетентната институция на държавата членка, чието законодателство поставя придобиването, запазването, възстановяването или продължаването на правото на обезщетения за безработица в зависимост или от завършването на периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост зачита, доколкото е необходимо, периодите на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост, завършени съгласно законодателството на всяка друга държава членка, като завършени съгласно прилаганото от нея законодателство.

Гореизложеното означава, че при прилагане на Глава четвърта от Кодекса за социално осигуряване(КСО), в случаите, когато за преценка на правото (отпускане, възстановяване или възобновяване), изчисляване на размера и определяне периода на изплащане на парично обезщетение за безработица е необходимо наличието на определен осигурителен стаж: периодите, потвърдени от съответната институция на държавата - членка като периоди на осигурена заетост, задължително се вземат предвид, без да се прави допълнителна преценка дали ако заетостта е осъществявана на територията на Република България, за това време са дължими осигурителни вноски за фонд "Безработица" или това време се зачита като осигурителен стаж по българско законодателство.

При изчисляване размера на обезщетението за безработица при условията на прилагане на интегрирани схеми за социална сигурност по Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за координация на системите за социална сигурност, органите на НОИ следва да съобразят нормата на чл. 62, § 1 от регламента, която гласи, че компетентната институция на държава-членка, чието законодателство предвижда изчисляването на обезщетенията да се основава на размера на предишното трудово възнаграждение или професионален

доход, отчита изключително трудовото възнаграждение или професионалния доход, получавани от заинтересованото лице при последната му работа по трудово правоотношение или като самостоятелно заето лице съгласно посоченото законодателство.

Административният акт е постановен в противоречие с целта на закона за солидарност при социалните фондове. Този извод е в съответствие с едно от основните съображения (№ 1 от преамбюла на Регламент № 883/2004), че правилата за съгласуване на националните системи за социално осигуряване се вписват в рамките на свободното движение на лицата и следва да допринасят за подобряване на жизнения му стандарт и условията на наемане на работа.

Другото съображение, вписано под № 12 в преамбюла, изисква приравняването на факти или събития да не доведе до обективно неоправдани резултати. Всичко това следва да бъде постигнато, чрез сумирането на всички периоди, които се зачитат съгласно различните национални законодателства за придобиване и упражняване на правото на обезщетения и за изчисляване на размера на обезщетенията, както и чрез предоставяне на обезщетения за различни категории лица, попадащи под действието на настоящия регламент.

С оглед изложеното, съдът приема, че оспореното решение е незаконосъобразно и следва да бъде отменено, като преписката бъде върната на административния орган за ново произнасяне по подаденото от жалбоподателката Заявление вх. № 10099358/25.11.2020 г. при спазване на дадените в настоящото решение указания по тълкуването и прилагането на закона.

При този изход на спора на жалбоподателката на основание чл. 143, ал. 1 от АПК се дължат разноски. Такива се претендират в общ размер на 800 лв. платено адвокатско възнаграждение. Съдът приема за неоснователно възражението за прекомерност на адвокатското възнаграждение, направено от процесуалния представител на ответника. Предвид фактическата и правна сложност на делото, по което са проведени две съдебни заседания и са разпитани свидетели, претендираното адвокатско възнаграждение не е прекомерно. Следва да бъде съобразено, че в Наредба № 1/2004 за минималния размер на адвокатските възнаграждения е предвиден минимум на адвокатското възнаграждение, но не и негов максимум. Отношенията между клиент и адвокат са с договорен характер, който определя характера и на финансовите отношения между тях, а претендираният размер на адвокатски хонорар не е необичайно завишен в сравнение с други подобни дела, нито превишава значително предвидения минимум за тези дела.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, III отделение, 62 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на М. Д. М. Решение № 1040-21-455/22.04.2021 г., издадено от директора на ТП на НОИ С.-град, както и потвърденото с него Разпореждане № 214-00-26449-3/16.03.2021 г., издадено от ръководителя на осигуряването при за безработица при ТП на НОИ С.-град.

ВРЪЩА преписката на ръководителя на осигуряването за безработица при

ТП на НОИ С.-град за ново произнасяне по подаденото от М. Д. М. Заявление вх. № 10099358/25.11.2020 г. при спазване на дадените в настоящото решение указания по тълкуването и прилагането на закона.

ОСЪЖДА ТП на НОИ С.-град да заплати на М. Д. М. с ЕГН [ЕГН], с постоянен адрес [населено място], [улица], сумата от 800 лв. /осемстотин/, представляваща разноски в производството.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: